

Finantsinspeksioon

INVESTEERIMISFONDI TINGIMUSTE MUUDATUSE OLULISUSE HINDAMINE

Soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspeksiooni juhatuse 16.12.2009. a otsusega nr 1.1-7/56 ja muudetud Finantsinspeksiooni juhatuse 05.02.2018 otsusega nr. 1.1-7/35 Finantsinspeksiooni seaduse § 57 lg 1 ja lg 3 alusel.

1. Pädevus

Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi FIS) § 3 kohaselt teostab Finantsinspeksioon riiklikku finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusvääruse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

FIS § 57 lg 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil õigus anda välja soovitusliku iseloomuga juhendeid finantssektori tegevust reguleerivate õigusaktide selgitamiseks või finantsjärelevalve subjektide suunamiseks.

2. Reguleerimisala, eesmärk ja kohaldamine

2.1. Reguleerimisala

Käesolev soovituslik juhend on kehtestatud investeerimisfondide seaduse (edaspidi IFS) § 38 lg-s 1 sätestatud fondivalitseja kohustuse sisustamiseks ja selgitavate juhiste andmiseks.

2.2. Eesmärk

- 2.2.1. Juhendi eesmärgiks on tagada ühene IFS § 38 lg-s 1 sätestatu mõistmine ja luua hea tava, mis tagab investeerimisfondi tingimuste muudatuste olulisuse hindamise. Juhend loob eeldused fondivalitseja poolsete kohustuste kohaseks täitmiseks.
- 2.2.2. IFS-s sätestatud fondivalitseja kohustus hinnata muudatuste olulisust teenib osakuomanike huve, sest osakuomanik, astudes fondivalitsejaga käsundussuhtelaadsesse võlasuhtesse, võib eeldada, et võlasuhte teisel poolel puudub piiramatult ühepoolne kujundusõigus.
- 2.2.3. Osakuomanikule võib tähelepanuta jääda IFS-s või ka fondi tingimustes sätestatud erisus, mis annab fondivalitsejale õiguse ühepoolselt muuta fondi tingimusi ja tuua osakuomanikule kaasa täiendavaid kohustusi fondivalitseja ees. See võib põhjustada fondivalitseja ja osakuomaniku vahel arusaamatusi ning tekitada võimalikke vaidlusi ning tuua kaasa usaldamatust investeerimisfondide suhtes.

2.3. Kohaldamisala

- 2.3.1. Juhend kohaldub kõikidele investeerimisfondidele IFS § 2 tähenduses, kui seadusest ei tulene teisiti.
- 2.3.2. Juhend kohaldub fondi tingimuste muutmisel, tuues fondivalitsejale kaasa kohustuse hinnata muudatuse olulisust osakuomanike huvidest lähtuvalt.
- 2.3.3. Juhendi kohaldamisel tekkivate rakenduslike ja tõlgenduslike probleemide korral tuleb lähtuda mõistlikkuse ja hea usu põhimõttest, arvestades käesoleva juhendi eesmärki.

3. Fondivalitseja teavitamiskohustus

3.1. Fondivalitseja kohustus teavitada Finantsinspeksiooni

- 3.1.1. Fondivalitsejal on fondi tingimuste muutmisel kohustus igakordselt hinnata fondi tingimuste muudatuste olulisust, lähtudes osakuomanike õigustatud huvidest (IFS § 38 lg 1). Arvestades asjaoluga, et fondivalitseja ja osakuomanikud on võlasuhetes, mis alluvad eraõiguslikule regulatsioonile, on vajalik tugevdada osakuomaniku teadlikkust fondivalitseja ühepoolsest kujundusõiguse olemasolust ja tehtavatest muudatustest.
- 3.1.2. IFS § 38 lg 1 sätestab fondivalitseja kohustuse fondi tingimuste registreerimisel esitada Finantsinspeksioonile muudatuste olulisuse hinnang.
- 3.1.3. Osakuomanike huvidele avaldatava mõju analüüs hõlmab endas fondivalitseja kohustust esitada IFS § 38 lg-st 1 tulenev olulisuse hinnang, milles peab kajastuma analüüs muudatuste olulisuse kohta osakuomaniku jaoks. Vastav analüüs on soovitatav liigendada alljärgnevalt ja peab sisaldama vähemalt allpool toodut:
- selgitust fondi tingimuste muudatuste erinevusele võrreldes seni kehtinud regulatsiooniga;
 - põhjendatud hinnangut, kas muudatuse tõttu jäävad osakuomanikud oluliselt ilma sellest, mida nad õigustatult lootsid, tuues välja muudatusega kaasnevad võimalikud riskid;
 - põhjendatud hinnangut, kas muudatuse tagajärjel muutub fondi ja osakuomaniku võlasuhe selliselt, et selle tõttu võib osakuomanik kaotada huvi lepingu edasise täitmise vastu;
 - järeldust, kas fondi tingimuste muudatus oli osakuomanike jaoks oluline või mitte.

3.2. Fondivalitseja kohustus esitada osakuomanikule selgitusi

- 3.2.1. Fondivalitseja on kohustatud osakuomaniku nõudel esitama osakuomanikule omapoolsed selgitused tingimuste muudatuste olulisuse kohta. Selgitus tuleb osakuomaniku nõudel esitada vaatamata asjaolule, kas fondivalitseja loeb analüüsi tulemusel fondi tingimuse muudatuse oluliseks või mitte.
- 3.2.2. Punktis 3.2.1 nimetatud selgituse saamise võimalusest teavitab fondivalitseja osakuomanikke koos tingimuste muudatuste kohta teabe esitamisega IFS § 40 sätestatud korras.

4. Olulised muudatused

- 4.1. IFS § 38 lg 2 kohaselt fondi tingimuste muudatuse olulisust eeldatakse, kui fondi tingimustel muudetakse investeerimispoliitikat või osakutega seotud õigusi, sealhulgas kui muudetakse järgmisi tingimusi:
- 4.1.1. tähtajalise fondi tähtaeg;
 - 4.1.2. fondi investeerimispoliitika üldiseloomustus;
 - 4.1.3. fondi arvel makstavate tasude ja kulude loetelu ning nende arvutamise kord ja summaarne piirmäär;
 - 4.1.4. osakute tagasivõtmise sagedus;
 - 4.1.5. fondi arvel väljamaksete tegemise kord;
 - 4.1.6. fondi pakkumise tingimused;

Finantsinspeksioon

4.1.7. fondi osakutest tulenevad õigused ja kohustused.

4.2. Avatud loetelu toob fondivalitsejale täiendava hoolsuskohustuse igakordselt hinnata iga muudatuse olulisust. Fondivalitsejal on muuhulgas kohustus hinnata, kas üksikud mitteolulised muudatused kogumis moodustavad osakuomaniku jaoks olulise muudatuse.

4.3. Alljärgnev on näitlik ja mitteammendav loetelu Finantsinspeksiooni seisukohalt täiendavatest olulistest fondi tingimuste muudatustest. Loetelu eesmärk on soovituslik, et kergendada fondivalitseja otsustusruumi hindamisel, kas fondi tingimuste muutmine on oluline või mitte. Olulisteks fondi tingimuste muudatusteks võib pidada muudatusi, mis tulenevad fondivalitseja otsusest (va õigusaktidest tulenevad kohustuslikud muudatused) muuta fondi tingimusi ja mis:

- muudavad investeerimisfondi eesmärki või olemust;
- muudavad olulisel määral investeerimisfondi investeerimispiiranguid, sh fondi investeerimispiirkonda, lubatava vara loetelu, riski hajutamise nõudeid jmt;
- põhjustavad investeerimisfondi ja seeläbi investeerimisfondi tüüpinvestori riskiprofiili muutumise;
- muudavad olulisel määral investeerimisfondi varade hindamise aluseid (meetodid);
- kehtestavad täiendavad piirangud osakute tagasivõtmisele;
- kaotavad osakuomanike üldkoosoleku;
- muudavad investeringutelt taotletava tulu kujunemise aluseid (nt muudatused fondist tehtavate väljamaksete alustes);
- põhjustavad investeerimisfondist makstava tasu või tasude ja kulude kogupiirmäära suurenemise või ka fondi arvelt makstavate tasude ja kulude liikide loetelu laienemise;
- põhjustavad osakuomaniku arvelt tasuvate väljalasketasu ja tagasivõtmistasu suurenemise.

5. Jõustumine

Juhend käesolevas redaktsioonis jõustub 05.02.2018.